

Redakcja: Grzegorz Gil (dyrektor IEŚ), Anton Saifullayeu
(zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji),
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztan, Damian Szacawa,
Agata Tatarenko

Nr 1676 (181/2026) | 5.08.2026

ISSN 2657-6996

© IEŚ

Szczepan Czarnecki

Czechy wzmacniają obecność gospodarczą w Serbii

Pod koniec lipca 2026 r. oficjalną wizytę w Serbii złożyła delegacja złożona z przedstawicieli czeskich władz i biznesu, której przewodniczył premier Republiki Czeskiej Andrej Babiš. W podróży do Belgradu premierowi Czech towarzyszyli m.in. wicepremier i minister przemysłu i handlu Karel Havlíček oraz przedstawiciele czeskich przedsiębiorstw. Babiš spotkał się z prezydentem Serbii Aleksandarem Vučićem oraz premierem Đurem Macutem. W programie wizyty znalazły się również posiedzenie plenarne delegacji Czech i Serbii, czesko-serbskie forum gospodarcze z udziałem niemal stu przedsiębiorców oraz wizyta na terenie powstającego kompleksu EXPO 2027. Istotnym elementem wizyty było także potwierdzenie poparcia Republiki Czeskiej dla członkostwa Serbii w Unii Europejskiej oraz jej dalszej integracji ze strukturami europejskimi.

Słowa kluczowe: Czechy, Serbia, gospodarka, integracja europejska

Przebieg i cel wizyty w Serbii. Oficjalna wizyta czeskiej delegacji w Serbii, której przewodniczył premier Republiki Czeskiej Andrej Babiš (ANO), odbyła się w dniach 22–23 lipca 2026 r. W podróży do Serbii premierowi Czech towarzyszyli m.in. wicepremier i minister przemysłu i handlu Karel Havlíček (ANO) oraz grupa kilkudziesięciu przedstawicieli czeskiego biznesu. Polityczna część programu wizyty objęła spotkania czeskiej delegacji z prezydentem Serbii Aleksandarem Vučićem i premierem Đurem Macutem. W programie wizyty znalazły się również plenarne posiedzenie delegacji serbskiej i czeskiej pod przewodnictwem szefów obu rządów, czesko-serbskie forum gospodarcze oraz dwustronne spotkania z udziałem przedstawicieli czeskich przedsiębiorstw.

Tematami rozmów przedstawicieli władz obu państw były rozwój handlu i inwestycji, współpraca w sektorach obronnym i ochrony zdrowia oraz udział Republiki Czeskiej w EXPO 2027. W odniesieniu do ochrony zdrowia premier Đuro Macut wskazywał na możliwość wykorzystania czeskiej wiedzy i doświadczeń w modernizacji serbskiego systemu. Wizyta miała również wyraźny wymiar ekonomiczny. Jednym z celów czeskiej delegacji było wsparcie współpracy między przedsiębiorstwami obu państw, tworzenie nowych możliwości biznesowych oraz rozwój konkretnych projektów handlowych i inwestycyjnych. Istotnym elementem było czesko-serbskie forum gospodarcze z udziałem prezesa Serbskiej Izby Gospodarczej Marka Čadeža, prezesa Związku Przemysłu i Transportu Republiki Czeskiej Jana Rafaja oraz przedstawicieli czeskiego i serbskiego biznesu. Misja czeskich przedsiębiorców została zorganizowana przez Związek Przemysłu i Transportu Republiki Czeskiej.

Gospodarczy wymiar wizyty. Ważnym elementem gospodarczego programu wizyty było czesko-serbskie forum biznesowe, które zgromadziło niemal stu przedsiębiorców reprezentujących kilkadziesiąt firm z obu państw. W ramach programu gospodarczego eksponowano działalność czeskich przedsiębiorstw zainteresowanych rozwojem współpracy z Serbią. W skład czeskiej misji biznesowej weszli przedstawiciele blisko 30 przedsiębiorstw z sektorów przemysłu, energetyki, transportu, przemysłu obronnego, ochrony zdrowia, IT, cyberbezpieczeństwa i innowacji. Reprezentowane były m.in. Škoda Group, AŽD, Aero Vodochody, OMNIPOL Group, LINET, Mattoni 1873, PURPOSIA Group, Dr.Max Srbija, SEBRE i Aspiro. Po stronie serbskiej w forum uczestniczyli przedstawiciele m.in. Elektroprivredy Srbije (EPS), Telekomu Srbije oraz Beohemii. Forum umożliwiło bezpośrednie rozmowy między przedsiębiorcami oraz prezentację działalności czeskich firm, ich produktów i możliwości współpracy z serbskimi partnerami. Tematem rozmów była także współpraca w dziedzinie technologii, transportu i ochrony zdrowia,

w tym możliwość wykorzystania czeskiej wiedzy i doświadczeń w serbskim sektorze medycznym. Połączenie spotkań przedstawicieli władz, forum gospodarczego i rozmów między przedsiębiorcami wskazuje, że wizyta miała służyć nie tylko potwierdzeniu dobrych relacji politycznych, lecz przede wszystkim wsparciu konkretnych przedsięwzięć gospodarczych.

Obecność prezydenta Serbii, premierów obu państw oraz ministra przemysłu i handlu Republiki Czeskiej nadawała rozmowom wysoką rangę polityczną, natomiast udział przedstawicieli Czeskiego Banku Eksportowego stwarzał możliwość omówienia finansowania przygotowywanych projektów. Przedstawiciele władz obu państw podkreślili wzrost wzajemnej wymiany handlowej. Według informacji przedstawionych przez stronę czeską handel towarami między Czechami i Serbią osiągnął w 2025 r. wartość 2,3 mld EUR, notując przy tym wyraźny wzrost w perspektywie rocznej¹. Czeski eksport do Serbii przekroczył przy tym 1,09 mld EUR. Na rynku serbskim działają już m.in. Mattoni 1873, AŽD, producent wyposażenia medycznego LINET, SEBRE czy Grupa PPF. Przykładem bezpośredniego zaangażowania czeskiego kapitału w Serbii jest działalność grupy Mattoni 1873, która jest właścicielem serbskiego producenta wód mineralnych i napojów Knjaz Miloš. W 2024 r. spółka zrealizowała w Arandelovacu inwestycję w modernizację zakładu o wartości 28,5 mln EUR. Według prezydenta Aleksandara Vučića wartość planowanych inwestycji Mattoni 1873 może osiągnąć 40 mln EUR.

Istotnym elementem wizyty było także omówienie przygotowań do udziału Czech w EXPO 2027 w Belgradzie. Andrej Babiš wraz z premierem Macutem odwiedzili teren budowanego kompleksu wystawowego. Obie strony wskazywały, że wydarzenie może sprzyjać zacieśnianiu współpracy gospodarczej, nawiązywaniu kontaktów między przedsiębiorstwami oraz realizacji nowych wspólnych projektów.

Współpraca w przemyśle lotniczym. Wśród najważniejszych tematów wizyty była współpraca w przemyśle lotniczym i obronnym. Podczas wizyty w Belgradzie premier Czech Andrej Babiš wyraził nadzieję na sprzedaż Serbii samolotów szkolno-bojowych L-39 Skyfox, produkowanych przez czeskie przedsiębiorstwo lotnicze Aero Vodochody, którego przedstawiciele uczestniczyli w towarzyszącej wizycie czeskiej misji gospodarczej. Andrej Babiš podkreślił, że Skyfoxy mogłyby służyć do szkolenia serbskich pilotów przed ich przejściem na wielozadaniowe myśliwce Rafale. W sierpniu 2024 r. Serbia podpisała kontrakt na zakup 12 francuskich samolotów tego typu. Prezes Aero Vodochody Viktor Sotona zadeklarował gotowość do kontynuowania rozmów eksperckich i handlowych oraz przedstawienia rozwiązania odpowiadającego konkretnym potrzebom serbskich sił powietrznych. Strona czeska zaoferowała również Serbii samoloty L-410 wraz z możliwością finansowania ich zakupu. Czeskie propozycje pokazują, że Praga dąży do włączenia własnego przemysłu lotniczego w proces modernizacji serbskich sił powietrznych.

Wsparcie Serbii w procesie integracji europejskiej. Planom rozwoju współpracy gospodarczej towarzyszyło polityczne poparcie Czech dla integracji Serbii z Unią Europejską. Premier Czech krytycznie odniósł się do przedłużającego się procesu integracji państw Bałkanów Zachodnich, podkreślając przy tym, że Serbia ma poparcie Republiki Czeskiej w procesie akcesyjnym do UE, a rozszerzenie UE stanowi strategiczną inwestycję w bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt całego kontynentu europejskiego. Babiš wyraził zarazem niezrozumienie dla faktu, że Serbia nie należy do strefy Schengen. Argumentował, że niektóre państwa należące do strefy gorzej chronią europejskie granice przed nielegalną migracją niż państwa pozostające poza nią. Jego wypowiedź należy jednak rozumieć przede wszystkim jako polityczne poparcie dla pogłębienia integracji Serbii. Podczas wizyty nie przedstawiono konkretnego mechanizmu prawnego, harmonogramu ani porozumienia z pozostałymi państwami europejskimi w sprawie przystąpienia Serbii do strefy Schengen.

Vučić podziękował Babišowi i Republice Czeskiej za wspieranie Serbii na jej europejskiej drodze. Jednocześnie podkreślił, że najważniejszym celem Serbii w najbliższych latach jest uczestnictwo w jednolitym rynku europejskim oraz otwarcie granic zarówno w regionie, jak i z państwami członkowskimi UE. Dodał, że dla Serbii kluczowe znaczenie ma rozwój gospodarczy. Wypowiedź Vučića wskazuje na koncentrację władz serbskich na

¹ Ministerstwo przemysłu i handlu, <https://mpo.gov.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/premier-babis-jednal-v-belehrade-o-posileni-obchodu-a-podporil-clenstvi-srbska-v-eu--294099/>

praktycznych korzyściach wynikających z integracji europejskiej oraz na pragmatyczne podejście do przedłużającego się procesu akcesyjnego.

Komentarz. Wizyta czeskiej delegacji w Serbii potwierdza utrzymujące się zainteresowanie Czech rozwojem współpracy gospodarczej z Serbią oraz ambicję dalszego wzmacniania pozycji czeskich przedsiębiorstw na tamtejszym rynku. Była to kolejna w ostatnich latach duża czeska delegacja złożona z przedstawicieli władz i biznesu. W 2019 r. prezydentowi Milošowi Zemanowi podczas wizyty w Belgradzie towarzyszyło czterech ministrów i pięćdziesięciu przedsiębiorców, a prowadzone wówczas rozmowy dotyczyły infrastruktury, przemysłu obronnego, nowych technologii i współpracy handlowej. Skład oraz program delegacji Babiša wskazują zatem na kontynuację tego kierunku czeskiej polityki wobec Serbii, wyraźnie skoncentrowanej na rozwoju handlu, inwestycjach i wsparciu konkretnych projektów gospodarczych.

Zaangażowanie polityczne Czech pokazuje, że Praga traktuje Serbię jako ważny rynek dla czeskiego eksportu i inwestycji. Wizyta nie miała wyłącznie charakteru politycznego ani protokolarnego. Jej istotnym elementem było stworzenie warunków do bezpośrednich rozmów przedsiębiorców, rozwijania już przygotowywanych projektów oraz poszukiwania możliwości ich finansowania. Czeska aktywność gospodarcza w Serbii obejmuje przy tym kilka sektorów – przemysł lotniczy i kolejowy, branżę spożywczą, ochronę zdrowia, nowe technologie oraz przedsięwzięcia deweloperskie. Czechy są więc zainteresowane nie tylko sprzedażą gotowych produktów, lecz także udziałem w inwestycjach, rozwoju infrastruktury i długoterminowej obecności na rynku serbskim. Rosnąca wartość wymiany handlowej oraz obecność czeskich przedsiębiorstw reprezentujących różne sektory wskazują, że Serbia zyskuje na znaczeniu jako partner gospodarczy Czech na Bałkanach Zachodnich. Jest również rynkiem, na którym możliwe są przejścia miejscowych podmiotów, dalsze inwestycje oraz rozwijanie działalności produkcyjnej.

Czeskie poparcie dla członkostwa Serbii w UE i jej włączenia do strefy Schengen wzmacnia polityczne podstawy współpracy dwustronnej. Deklaracje Babiša są korzystne dla władz w Belgradzie, ponieważ pozwalają przedstawiać Czechy jako państwo jednoznacznie wspierające europejskie aspiracje Serbii. Jednocześnie poparcie to sprzyja budowaniu atmosfery politycznej korzystnej dla czeskich przedsiębiorstw zainteresowanych nowymi kontraktami i inwestycjami. Z punktu widzenia Czech stanowisko to służy jednocześnie wzmacnianiu relacji politycznych z Belgradem oraz tworzeniu korzystnych warunków dla działalności czeskich przedsiębiorstw.

Stanowisko Babiša wobec Schengen ma jednak przede wszystkim charakter politycznego sygnału. Premier nie przedstawił konkretnej procedury ani harmonogramu integracji europejskiej Serbii, w tym dotyczących jej przystąpienia do strefy Schengen. Babiš może zatem formułować daleko idące deklaracje poparcia dla Belgradu, podczas gdy odpowiedzialność za podjęcie konkretnych decyzji pozostaje na poziomie UE. Pozwala to rządowi Czech wzmacniać relacje z Serbią bez podejmowania bezpośrednich zobowiązań dotyczących terminu i warunków jej dalszej integracji. Takie podejście wiąże się jednak z ryzykiem politycznym. Im wyraźniej rząd Czech opowiada się za szybkim zbliżeniem Serbii z UE i strefą Schengen, tym bardziej mogą rosnąć oczekiwania opinii publicznej wobec sposobu łączenia tego poparcia z wymaganiami UE dotyczącymi państwa prawa, wolności mediów, standardów wyborczych, relacji z Kosowem oraz kierunku serbskiej polityki zagranicznej. Czechy muszą więc lawirować między gospodarczym pragmatyzmem i dążeniem do utrzymania dobrych relacji z Belgradem a koniecznością zachowania wiarygodności jako państwo członkowskie UE, które formalnie popiera integrację opartą na spełnianiu określonych warunków.

Ostrożność Babiša była widoczna m.in. w odniesieniu do Kosowa. Premier zapowiedział, że nie zamierza podejmować tego tematu w rozmowach z Vučićem, wskazując, że kwestia ta powinna być omawiana na najwyższym szczeblu UE. Podejście to wyraźnie różni się od stanowiska byłego prezydenta Republiki Czeskiej – Miloša Zemana, który podczas wizyty w 2019 r. opowiedział się za konsultacjami w sprawie możliwości wycofania przez Czechy uznania niepodległości Kosowa. Wypowiedź Zemana przesłoniła wówczas gospodarczy wymiar wizyty i wywołała krytyczne reakcje części czeskiej sceny politycznej. Babiš unika powtórzenia tego scenariusza. Nie powraca do propozycji Zemana, nie otwiera sporu dotyczącego kosowskiej państwowości i koncentruje się na tych obszarach, w których możliwe jest porozumienie z Belgradem. Babiš nie odniósł się również publicznie do

trwających od końca 2024 r. w Serbii protestów studenckich wymierzonych w obóz władzy ani do zarzutów dotyczących represji wobec demonstrantów. Podczas gdy część czeskich europosłów z partii opozycyjnych popierała postulaty studentów i krytykowała działania władz serbskich, czeski rząd zachowywał w tej sprawie powściągliwość, koncentrując relacje z Serbią na współpracy gospodarczej oraz integracji europejskiej. Wizyta wysyła zatem sygnał, że Czechy chcą utrzymać pozycję aktywnego partnera gospodarczego Serbii oraz państwa wspierającego jej europejskie aspiracje. Rząd w Pradze łączy poparcie dla europejskich aspiracji Belgradu ze wsparciem własnych przedsiębiorstw i promocją projektów eksportowych. Polityczne deklaracje Babiša wzmacniają relacje z władzami Serbii, nie wiążąc się jednak z konkretnymi zobowiązaniami w sprawie akcesji do UE, Schengen czy statusu Kosowa.